

Sort, Pallars Sobirà

1 - Oficina de Turisme

2 - Can Misseret

Edifici de planta rectangular molt allargada amb ampla façana a llevant que te vistes sobre la Plaça Major. Es troba constituïda per la planta baixa i dos pisos. La coberta, de teula àrab, és a una sola vessant amb pendent a la façana, protegida per un petit ràfec.

En aquesta façana s'obren a peu ple quatre grans portals amb dues arquivoltes en degradació, que formen un arc apuntat descansant sobre impostes de temàtica vegetal. En el primer pis i damunt del mateix de la porta principal apareix un doble balcó. En el segon pis es repeteix la mateixa disposició se bé les obertures són de menors dimensions. Tots els balcons s'adornen amb guardapols calats.

3 - Portal de Berrós

Antic portal del recinte emmurallat de la vila de Sort. Actualment resta el corredor que s'obre en un arc de mig punt format per dovelles de notables dimensions, molt ben tallades. Ocupa actualment el pis superior un habitatge. A l'altre extrem del carrer Major existí fins no massa anys un portal de característiques similars.

4 - Antic Hostal Pessets

L'Hostal Pessets fou el primer establiment hotelier amb un cert caire "modern" de tot el Pallars Sobirà. Fundat vers els anys vint per "lo Pepe de Pessets", actualment el regenta la mateixa família, però han traslladat l'establiment a un edifici a l'eixample de Sort, més espaiós i proveït amb els elements moderns per donar confort als visitants.

Té dues façanes, l'occidental, amb vistes al carrer Major, i l'oriental, més assolellada, a la carretera de Pobla de Segur a Esterrí i la Vall d'Aran.

L'edifici antic té una planta baixa i tres pisos. La major part de la planta baixa era una gran sala destinada a cafè, il·luminada per dues àmplies vidrieries pel costat de llevant. En els tres pisos de la façana est s'obren dos parells de balcons proveïts de baranes de guix que tracen intrincades formes geomètriques o d'inspiració vegetal.

5 - Casa del General Josep de Moragues

Casa de noble aspecte, situada al Carrer Major, amb façana que mira a ponent en un lateral de la coberta de teula a dues aigües. Integren la casa la planta baixa, on s'obren tres porxades, i tres pisos. Als dos primers pisos s'obren al Carrer Major una finestra al centre i dos balcons, un a cada extrem, mentre que el darrer pis presenta tres finestres. La façana es troba recoberta per un arrebossat de guix i decorada per requadres i medallons de relleu. Un escut d'armes presideix la llinda de la porta. Sobre els arcs del porxo, una inscripció recorda que aquesta fou de Josep de Moragues, considerat fill de la vila, si bé segons la G.E.C. nasqué a Joanetes (Garrotxa) i vingué a viure a Sort després de contraure matrimoni amb Magdalena de Giralt, família que posseïa el senyoriu del llogarret de Bressui.

Sigui com sigui, el cert és que el general Josep Moragues es destacà durant la Guerra de Successió a favor de l'arxiduc Carles amb la defensa de Sort, la presa de la Seu d'Urgell i la cruel mort que sofrí per la seva fidelitat a la causa. El general Moragues resistí a Sort fins després de finalitzada la guerra en què ell i les seves tropes sucumbiren heroicament a l'ofensiva del marques de Bona en batalla que tingué lloc prop del poble de Tornafort.

Sort, Pallars Sobirà

6 - Presó-Museu Camí de la Llibertat

A la casa coneguda com Casa Xorret, on s'ubicava una antiga capella gòtica amb l'advocació a sant Cosme i sant Damià destinada, en els seus orígens, a funcions de petit hospital, s'hi acabà instal·lant la presó d'homes de la partida judicial de Sort d'ençà de la seva creació a mitjan del segle XIX fins a la desaparició d'aquesta instància l'any 1966.

Sort era el lloc de pas per als europeus que havien penetrat pel Pallars Sobirà i bona part dels que ho havien fet per la Val d'Aran fugint de la Segona Guerra Mundial. Com a cap de partida judicial, aquesta presó fou el primer centre de recepció i reclusió dels fugitius interceptats.

Actualment hi ha instal·lat un museu amb l'objectiu de rememorar i preservar aquests fets per a les generacions futures perquè aquestes coneguin la necessitat de protegir la pau i la democràcia, així com la seva fragilitat.

7 - Torre Emiliana

Torre modernista amb ampli jardí, constituïda per un semi-soterrani, un entresòl i dos pisos alts, el darrer situat directament sota la coberta a dues aigües. La façana principal que dona al jardí i orientada a llevant, presenta l'entresòl al centre, la porta principal de la casa, i, a costat i costat, unes galeries sobresortides, tancades amb vidrieres. Per damunt d'aquestes, al primer pis hi ha un terrat amb una balconada central de forma semi-circular. Els balustres d'obra són tornejats. Decoren els dintells de les tres portes d'accés al terrat, flors de lotus estucats. El balcó que s'obre en aquest pis va decorat amb estucs. A costat i costat d'aquest, dins d'unes carteles, es llegeix "VILLA EMILIANA". Pel costat nord de la galeria es prolonga un cos annex de construcció posterior.

8 - Nucli antic

Passejant per la vila de Sort trobareu vestigis de l'edat mitjana pels carrers del nucli antic, de clar regust medieval. És el cas del castell dels comtes de Pallars, que va ser la fortalesa i residència d'aquesta nissaga entre els segles XIII i XV. Situat a ponent de la vila, les restes consten de dues grans torres de planta circular (segles XI-XII), la façana gòtica (segle XV) i diversos murs. El conjunt ha estat recentment consolidat i equipat amb un espai multifuncional per a exposicions i altres activitats.

Als peus del castell es va desenvolupar el nucli urbà, centrat per la plaça Major, on es pot veure l'església de Sant Feliu, originària del segle XIII, amb un esvelt campanar de coberta piramidal.

Dins el nucli també és possible visitar l'Observatori Meteorològic de Sort, amb concertació prèvia. El mateix meteoròleg es converteix en guia per explicar el funcionament dels diversos instruments de què disposa.

9 - Sant Feliu de Sort

Església de tres naus i capçalera de planta rectangular orientada a ponent, la seva façana es troba als peus de la nau. Al seu centre hi ha una porta amb arc de mig punt, flanquejada a certa alçada per dues finestres. Per damunt de la porta s'obren dues finestres més d'arc de mig punt i al triangle, que forma sobre la paret la coberta de llicorella a dues aigües, hi ha una rosassa. A la banda nord-est s'aixeca una potent torre-campanar, inicialment de secció quadrada que es transforma en octogonal a partir del nivell del llosat i és coronada per una aguda coberta de llicorella. Els paraments de la nau i part inferior del campanar són els blocs de pedra local, generalment sense retocar i de dimensions reduïdes i homogènies. La part superior del campanar, en canvi, apareix arrebossada.

Sort, Pallars Sobirà

10 - Castell dels Comtes de Pallars

La història del castell i de la vila de Sort són indestriables en gran mesura. El castell no es troba documentat fins al segle XIII, però la vila apareix vinculada als comtes de Pallars ja des del segle X. L'any 1055, la comtessa Ermessenda va fer donació de la vila a la canònica de Santa Maria de la Seu d'Urgell. Segons la tradició, al castell hi va néixer sant Ot, bisbe d'Urgell (1065-1122). El 1280, el comte Arnau Roger I de Pallars, vençut en alçament contra el rei, cedí a Pere el Gran diversos dominis, entre els quals Sort.

A la darrerria del s. XIII i fins al 1327, Arnau I d'Espanha, vescomte de Coserans i nét del comte Roger II de Pallars, va envair el Pallars i s'apoderà del castell en diverses ocasions, però va ser recuperat cada vegada pel rei Jaume el Just. L'any 1378 el comte Hug Roger II de Pallars, des de la "camera nova castri de Sort" atorgà poders generals al castell i nomenà procurador seu Roger de Besora.

Al segle XV, en la guerra contra el rei Joan el Sense Fe el rei va vendre el comtat de Pallars al comte de Cardona que atorgà importants privilegis a favor de la vila (1513) i va convertir el castell-fortalesa en palau a finals del s. XV i inicis del XVI.

Torre a l'extrem de la muralla i façana del palau gòtic (maig 2009)

L'any 1634 consta una reparació a les cisternes quan servia de presó. Fou abandonat al segle XVII, però no en consta la data exacta. Sí que es coneix un enderroc general provocat per un incendi durant la primera meitat del segle XVII. L'any 1842, el duc de Medinaceli cedia el castell al municipi per tal d'instal·lar en el seu clos el cementiri municipal, ampliat el 1866 i actualment desafectat.

Des del 1992, al castell s'hi han realitzat intervencions arqueològiques i de restauració.

11 - Ecomuseu dels Pastors de la Vall d'Àssua

Situat a la localitat de Llessui, aquest museu ret homenatge a l'ofici de pastor i n'explica l'evolució al llarg dels anys.

Hi podeu conèixer les característiques de la vall d'Àssua, com és i era la vida dels pastors, quines són les tasques que realitzen, quins estris es feien servir abans i com la tecnologia també ha arribat ha facilitat aquesta feina, amb aparells de localització via satèl·lit, xolles mecàniques o la incorporació del telèfon mòbil.

També es fixa en el vocabulari tradicional de la feina de pastor, explicant el significat de mots com ara croca, amorrar o ubla.

12 - Museu de les Papallones de Catalunya

Les papallones, els insectes més bells que tothom coneix i admira. Al Museu de les Papallones de Catalunya, a Pujalt, terme municipal de Sort, hom pot admirar totes les espècies que volen a Catalunya amb totes les seves varietats, i pot conèixer a fons el seu món, les seves relacions amb l'entorn i tota mena de detalls sobre la seva vida i els seus costums. Amb més de 4.000 exemplars exposats, el visitant pot conèixer no tan sols quines són les espècies catalanes i la seva biologia, sinó també detalls sobre el mimetisme, el dimorfisme sexual, geogràfic i estacional, relacions amb els altres insectes, simbiosi i adaptacions al medi.

La visita al *Museu de les Papallones de Catalunya*, per tant, és una visita imprescindible per als amants de la natura que volen conèixer a fons el món petit, proper i apassionant dels insectes i les papallones.

El Museu de les Papallones de Catalunya va ser fundat l'any 2001, i inaugurat el juliol del 2002 a les instal·lacions dels antics Estudis de Pujalt.

El museu que es troba als antics estudis de Pujalt.

Sort, Pallars Sobirà

13 - Pont del Cementiri d'Enviny

Antic Petit pont que dóna accés al cementiri d'Enviny, està situat darrera la capçalera de l'església parroquial però separat d'aquesta per un petit torrent.

Té només una arcada de mig punt formada per dovelles toscament tallades i de dimensions superiors a l'aparell restant que està integrat per blocs, paral·lelepíedics i molt allargats, de pedra pissarrosa.

Informació de:

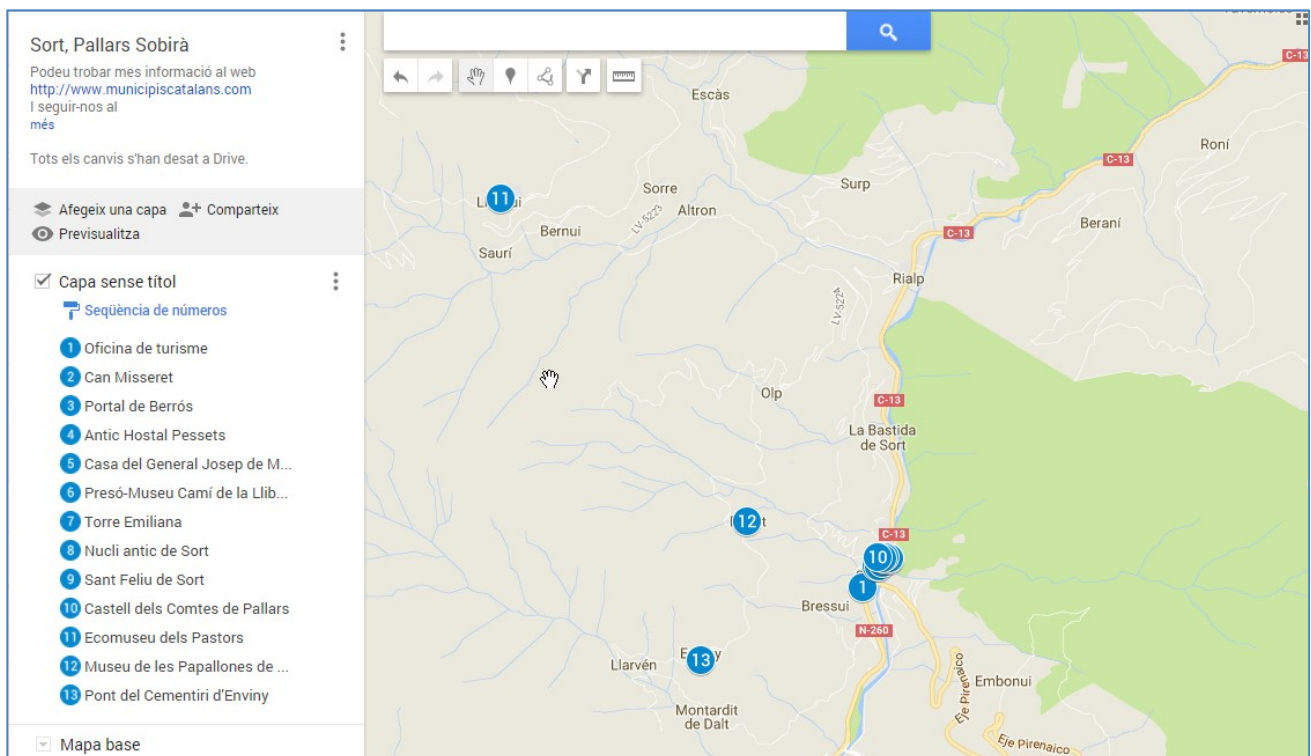
<https://sort.cat/>; <http://www.camidelallibertat.cat/>; <http://www.papallones.net/>;
<https://www.pinterest.es/>; <http://www.catalunya.com/>; <https://ca.wikipedia.org> i d'altres webs i blocs d'accés públic.

Punts d'interès a Google Maps:

<https://drive.google.com/open?id=1tCTjXF-8lluXChU26xejZDhbUXC2bi8x&usp=sharing>

Codi d'inserció:

```
<iframe src="https://www.google.com/maps/d/u/0/embed?mid=1tCTjXF-8lluXChU26xejZDhbUXC2bi8x" width="640" height="480"></iframe>
```


Sort, Pallars Sobirà

Sort, Pallars Sobirà

Podeu trobar més informació al web <http://www.municipiscatalans.com> i seguir-nos al més

Tots els canvis s'han desat a Drive.

Afegeix una capa + Comparteix

Previsualitza

Capa sense títol

- Seqüència de números
- 1 Oficina de turisme
- 2 Can Misseret
- 3 Portal de Berrós
- 4 Antic Hostal Pessets
- 5 Casa del General Josep de M...
- 6 Presó-Museu Camí de la Llib...
- 7 Torre Emiliàna
- 8 Nucli antic de Sort
- 9 Sant Feliu de Sort
- 10 Castell dels Comtes de Pallars
- 11 Ecomuseu dels Pastors
- 12 Museu de les Papallones de ...
- 13 Pont del Cementiri d'Enviny

Mapa base

Sort, Pallars Sobirà

Podeu trobar més informació al web <http://www.municipiscatalans.com> i seguir-nos al més

Tots els canvis s'han desat a Drive.

Afegeix una capa + Comparteix

Previsualitza

Capa sense títol

- Seqüència de números
- 1 Oficina de turisme
- 2 Can Misseret
- 3 Portal de Berrós
- 4 Antic Hostal Pessets
- 5 Casa del General Josep de M...
- 6 Presó-Museu Camí de la Llib...
- 7 Torre Emiliàna
- 8 Nucli antic de Sort
- 9 Sant Feliu de Sort
- 10 Castell dels Comtes de Pallars
- 11 Ecomuseu dels Pastors
- 12 Museu de les Papallones de ...
- 13 Pont del Cementiri d'Enviny

Mapa base